

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Milana Moravu v právnej veci navrhovateľa: **T. I.**, alias A. H. A., narodeného X, bez cestovných dokladov, evidenčné číslo: A., štátneho príslušníka Alžírkej demokratickej ľudovej republiky (ďalej len Alžírsko), podľa vlastného udania v zahraničí naposledy bytom A., aktuálne naposledy s miestom pobytu Pobytový tábor Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky R., *zastúpeného JUDr. K. B., pracovníčkou S. so sídlom M.*, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporcu ČAS:MU-259-36/PO-Ž-2010 zo dňa 9.novembra 2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/83/2010-27 zo dňa 30. marca 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/83/2010-27 zo dňa 30. marca 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-259-36/PO-Ž/2010 zo dňa 9. novembra 2010 v napadnutej časti, ktorou navrhovateľovi nebola poskytnutá doplnková ochrana podľa ustanovenia § 13c ods. 1 a § 20 ods.4 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle). O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd k (nepriamo vyslovenej) námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že námietka nie je dôvodná. Odporca navrhovateľa vypočul v priebehu azylového vstupného konania ako i doplňujúcich pohovorov, o.i. aj k otázke jeho prípadného trestného stíhania v krajine pôvodu, resp. k otázke neľudského či ponižujúceho zaobchádzania. V priebehu týchto pohovorov navrhovateľ zhodne vypovedal, že nebol v minulosti nikdy trestne stíhaný. Počas prvých dvoch pohovorov uvádzal, že je príslušníkom Palestíny. V priebehu druhého a tretieho doplňujúceho pohovoru uviedol, že je alžírskym štátnym občanom, čo dokladoval fotokópiami svojho občianskeho preukazu, potvrdením o osobnom stave a odpisom rodného listu. Zhodne uviedol, že nebol objektom žiadneho zlého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania. Ako dôvod svojho odchodu z Alžírsku uviedol svoju obavu o život, keďže by počas vojenskej (základnej) služby mohol byť vyslaný do bojových akcií proti teroristom. Odporca tiež vyhládal a do administratívneho spisu založil správy o Alžírsku pochádzajúce z rôznych zdrojov zamerané tak na všeobecnú bezpečnostnú situáciu v tejto krajine, ako aj na prípadné bezpečnostné riziká alžírskych repatriantov, včítane neúspešných žiadateľov o azyl. Zdroje týchto informácií riadne konkretizoval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru súdu týmto svojím konaním postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ako aj so zákonom o azyle. Vyhládané a do spisu založené informácie dávajú dostatočný obraz o všeobecnej situácii v krajine pôvodu navrhovateľa, osobitne aj o zaobchádzaní alžírskych štátnych orgánov s alžírskymi navrátilcami.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci – výroku o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi - krajský súd uviedol, že z navrhovateľových výpovedí, uskutočnených v priebehu azylového konania vyplýva, že tento nebol nikdy trestne stíhaný

a ani odsúdený. Logicky mu teda nehrozí trest smrti. Navrhovateľovi nehrozí ani jeho uloženie za nenastúpenie vojenskej služby, nakoľko za tento trestný čin stanovuje alžírsky Vojenský trestný zákon trest odňatia slobody v rozpätí 6 mesiacov do 5 rokov, resp. podľa iného zdroja do 3 rokov, alebo je páchatel' potrestaný 18 mesiacmi vojenskej služby – teda ako trest sa ukladá samotný výkon vojenskej služby, ktorá podľa zákona trvá 18 mesiacov. Navrhovateľ nebol podľa vlastného udania nikdy objektom neľudského či ponižujúceho zaobchádzania a to ani zo strany štátnych či neštátnych subjektov. Ako to tiež vyplýva zo založených správ, alžírski navrátilci, včítane neúspešných žiadateľov o azyl nie sú objektom zlého zaobchádzania. Zo založených správ tiež vyplýva, že nikto z alžírskych repatriantov, resp. okruhu ich príbuzných sa na postup alžírskych úradov pri ich návratoch nest'azoval. Súd poznamenal, že ani prípadné trestné stíhanie navrhovateľa za jeho nenastúpenie na vojenskú službu nie je možné považovať za zlé zaobchádzanie, nakoľko je zvrchovaným oprávnením každého štátu upraviť postih za takýto čin, ktorý môže byť pokladaný za trestný. V Alžírsku tiež niet medzinárodného či vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že výrok rozhodnutia odporcu je potrebné potvrdiť ako správny a zákonný.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, aby rozhodnutie odporcu o neposkytnutí doplnkovej ochrany zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru odporca vec posúdil po právnej stránke nesprávne, nakoľko v prípade návratu by bol vystavený hrozbe vážneho bezprávia.

Poukázal na to, že ako dôvod jeho žiadosti o udelenie azylu uviedol obavu o svoj život a osobnú slobodu a hlavne veľmi zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu. Hlavným dôvodom bola skutočnosť, že sa vyhýbal nástupu na vojenskú službu, nakoľko príslušníci armády sú nasadzovaní proti teroristickým skupinám a množstvo vojakov zahynulo pri teroristických útokoch na vojenské ciele. Ako vojak by bol ohrozený na živote. Nenastúpenie na základnú vojenskú službu je považované za trestný čin, za ktorý by mu v prípade návratu hrozil trest. Po prevzatí povolávacieho rozkazu sa začal obávať o život a rozhodol sa ukrývať a opustiť krajinu pôvodu.

Taktiež poukázal na skutočnosť, že bezpečnostná situácia v Alžírsku je veľmi zlá. Alžírsko bolo zaradené na čiernu listinu krajín, v ktorých je najväčšie nebezpečenstvo teroristických útokov. Oficiálne ozbrojené zložky sa síce snažia potláčať takéto aktivity teroristov, no zatiaľ viac menej bez úspechu. Množia sa tam bombové útoky samovražedných atentátnikov, ako aj cieľené útoky militantných teroristických skupín na vojsko, či civilistov. Okrem iného je v správach uvedené, že nútený návrat neúspešných žiadateľov o udelenie azylu je nebezpečný, nakoľko sú vo všeobecnosti podozrievaní zo spolupráce s teroristami. Vo vyjadrení UNHCR sa uvádza, že môžu byť takíto ľudia po príchode vystavení prenasledovaniu. V Alžírsku sa aplikuje mučenie, hoci je to v rozpore s medzinárodnými dokumentmi na ochranu ľudských práv a slobôd.

Podľa jeho názoru informácie, ktoré sú obsahom spisu v správnom konaní obsahujú skutočnosti, ktoré odôvodňujú poskytnutie doplnkovej ochrany. Bezpečnostná situácia je skutočne alarmujúca. Armáda je nasadzovaná proti teroristom, armáda, vojaci a vojenské budovy sú častým cieľom teroristov a to za tým účelom, aby destabilizovali vládu v Alžírsku.

Krajský súd v Bratislave nesprávne právne vec posúdil a v konaní pred odporcom mala byť navrhovateľovi poskytnutá doplnková ochrana počas existencie vážneho bezprávia.

Odporca navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku opakuje len dôvody uvádzané navrhovateľom v priebehu azylového konania. Menovaný nenastúpil na základnú vojenskú službu, preto mu po návrate do krajiny pôvodu hrozí trest. Uloženie takéhoto trestu však nemožno považovať za prenasledovanie. Taktiež celkovú navrhovateľovu dôveryhodnosť znížila aj skutočnosť, keď pôvodne vystupoval v konaní ako štátny príslušník Libanonu, ktorý žiadal o udelenie azylu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 3. augusta 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 13a zákona o azyle, ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

a/ manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b/ slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a/ do 18 rokov ich veku alebo

c/ rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov (ods. 1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho

pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (Odbor dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce MÚ MV SR – Alžírsko, analýzy krajín pôvodu z 2. septembra 2010, 14. júla 2010, 5. februára 2010, 8. septembra 2006, MZ USA – Alžírsko, Správa o dodržiavaní ľudských práv za rok 2009, ako aj ďalšie verejne dostupné informačné zdroje), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu a o poskytnutie doplnkovej ochrany.

Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu navrhovateľ ako A. H. A., narodený X. v Libanone, palestínskej štátnej príslušnosti a arabskej národnosti, požiadal 15. mája 2010 pred pracovníkmi Oddelenia azylu Policajného zboru Humenné o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území SR z dôvodu, že v Libanone sú neustále ozbrojené nepokoje. Má strach o svoj život a preto chce zostať žiť na Slovensku.

Za účelom zdôvodnenia žiadosti boli s ním vykonané vstupné pohovory 15. mája 2010 a 27. mája 2010, v ktorých uviedol, že je Palestínčan, narodený a žijúci v Libanone. Dňa 18. augusta 2010 a 10. septembra 2010 boli s navrhovateľom vykonané ďalšie doplňujúce pohovory. V nich uviedol, že v predchádzajúcich pohovoroch nehovoril pravdu, pretože jeden Tunisian, s ktorým sa po ceste stretol, mu poradil, že ako Palestínčan má väčšie šance na získanie medzinárodnej formy ochrany v zahraničí a nebude vrátený do krajiny pôvodu. V ostatných dvoch pohovoroch teda uviedol, že sa volá T. I., narodený X, že je alžírkej štátnej príslušnosti a barbarskej národnosti. Ako dôvod svojej žiadosti o azyl uviedol obavu pred možným trestom za vyhýbanie sa povinnej vojenskej službe. Svoje konanie odôvodnil tým, že v Alžírsku pôsobia rôzne teroristické skupiny bojujúce proti alžírkej vláde, proti ktorým sú nasadzovaní príslušníci alžírkej armády. Preto sa rozhodol vyhýbať nástupu na základnú vojenskú službu.

Odporca v rozhodnutí, ktorým neudelil navrhovateľovi doplnkovú ochranu poukázal na to, že z výpovede navrhovateľa jednoznačne vyplynulo, že nikdy nebolo proti nemu vedené trestné konanie, nebol väznený, zatknutý alebo zadržaný a nebolo preukázané, že by

mal v krajine pôvodu nejaké problémy s alžírskymi štátnymi orgánmi. Uviedol, že podľa alžírskych zákonov každý občan, ktorý užíva svoje občianske a politické práva, má právo si slobodne vybrať miesto svojho pobytu a slobodne sa pohybovať po národnom teritóriu. Napriek občasným teroristickým útokom, spáchaných vo viacerých oblastiach krajiny, nebol v ostatnom období žiaden región Alžírsku označený ako nebezpečný.

Odporca v rozhodnutí poukázal na to, že z informácií o krajine pôvodu vyplýva, že v prípade neúspešných žiadateľov o azyl a ich návratu do Alžírsku neexistuje žiaden dôkaz, že by boli vystavení zaobchádzaniu rovnajúcemu sa perzekúcii zo strany úradov. Takisto v Alžírsku neprebíha žiaden ozbrojený konflikt a v prípade navrhovateľa nebolo ničím hodnoverným preukázané, že by bol v krajine pôvodu vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a nie je dôvod sa domnievať, že v prípade jeho návratu do Alžírsku by bol vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, tak ako to vyplýva zo zákona o azyle.

Odporca v rozhodnutí popisoval spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa s odkazom na zdroje informácií, z ktorých informácie čerpal.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj krajský súd vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny právny záver o tom, že dôvody navrhovateľa nemožno považovať za dôvody pre poskytnutie doplnkovej ochrany. Krajský súd nepochybil, ak takého rozhodnutie považoval za zákonné.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie medzinárodnej ochrany žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Vo vzťahu k forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl,

ale bolo by u nich (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné považovať za správny právny záver správneho orgánu i krajského súdu, že neboli dané predpoklady pre udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, pretože dôvody navrhovateľa nebolo možné považovať za také, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f/ zákona o azyle.

Odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu v časti, ktorou nebola poskytnutá doplnková ochrana, potvrdil. Rozhodnutie odporcu o neposkytnutí doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odporca nemá zo zákona nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.

V Bratislave 3. augusta 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková